berlijnpleinutrecht.nl

Ontwikkelplan
Circulair Cultuurcluster
Berlijnplein

CULTUUR BOUWT

aan de
Toekomst
van de Stad

Berlijn
plein

Gemeente Utrecht

De Gemeente Utrecht heeft in nauwe samenwerking met de partners die nu samenwerken op en mede invulling geven aan Berlijnplein het ontwikkelplan Circulair Cultuurcluster Berlijnplein opgesteld. De komende jaren zullen nog veel nieuwe partners (kunstenaars, creatieve bedrijven en anderen) aansluiten.

Gemeente Utrecht

In samenwerking met de partners
op het Berlijnplein:

RAUM
DePlaatsmaker
het NUT (Nieuw Utrechts Toneel)
155 (eenvijfvijf)
Illusionary Rockaz Company (IRC)
SHIFFT
Jonge Honden
BuurtWerkKamer
Goede Vrijdag
HKU

“Verbeeldingskracht is het begin van de antwoorden op de grote vragen.”

Floris Alkemade,
Rijksbouwmeester
Tijdens presentatie op Berlijnplein, juli 2020

Inhoud

Welkom op Berlijnplein 8

01 — **Ambitie voor de toekomst** 12

02 — **Een circulair cultuurcluster met een breed programma** 17

03 — **Inspanning en ontspanning** 18

04 — **RAUM geeft vorm aan het stadsleven van de toekomst** 20

05 — **DePlaatsmaker als kwartiermaker** 22

06 — **Vernieuwing met creatieve industrie en sociaal domein** 28

07 — **Berlijnplein maakt cultuuras compleet** 32

08 — **Bouwen aan de stad van de toekomst** 34

09 — **Natuurlijk circulair** 38

10 — **Samen maken we de stad** 42

11 — **Waarmaken met begroting en contractvorm** 44

12 — **Samenvattend: Berlijnplein als dé ontmoetingsplek** 46

Colofon 50

Bijlage(n)

Staan op
berlijnpleinutrecht.nl/
downloads

"De essentie wat we doen op Berlijnplein is ontdekken en dat vervolgens toepassen. Niet alles vastleggen, niet alleen doen wat we al weten, maar open staan voor wat we nog niet kennen en hier met elkaar naar op zoek gaan."

Anke Klein,
wethouder Cultuur

Welkom op Berlijnplein

Wat in 2016 nog een zeven meter diepe kuil was, is nu in 2020 een diverse culturele ontmoetingsplek geworden. In 2025 is het uitgegroeid tot een levendig circulair cultuurcluster. Hier kun je een festival bezoeken, installaties zien, dans en theater beleven, meedoen aan een stadsdebat of ongedwongen de sfeer komen proeven. Hier verleggen we grenzen op het gebied van culturele ontwikkeling, samenwerking en duurzaam bouwen.

Van ambities en kaders naar een duidelijke richting voor de verdere ontwikkeling van Cultuurcluster Berlijnplein; in dit Ontwikkelplan leest u hoe de gemeente Utrecht in samenwerking met een groeiend aantal partners werkt aan dit cultuurcluster, als onderdeel van de cultuuras van Leidsche Rijn Centrum. Zo bouwen we op Berlijnplein aan een bijzonder cultureel programma én aan een spraakmakend cluster van gebouwen en buitenruimtes. Zo bouwt cultuur aan de Toekomst van de Stad.

Kom verder, lees en zie op de volgende bladzijden wat u allemaal in de komende jaren kunt verwachten.

Gemeente Utrecht in samenwerking met RAUM, DePlaatsmaker, het NUT (Nieuw Utrechts Toneel), 155, IRC, SHIFFT, Jonge Honden, BuurtWerkKamer, Goede Vrijdag en HKU

Utrecht, februari 2021

"Om Leidsche Rijn Centrum compleet te maken, zijn we aan de slag met de culturele ontwikkeling van het Berlijnplein. Dat doen we niet alleen, maar samen. Niet alleen met u, maar ook met toekomstige culturele instellingen en kunstenaars en natuurlijk de directe omgeving."

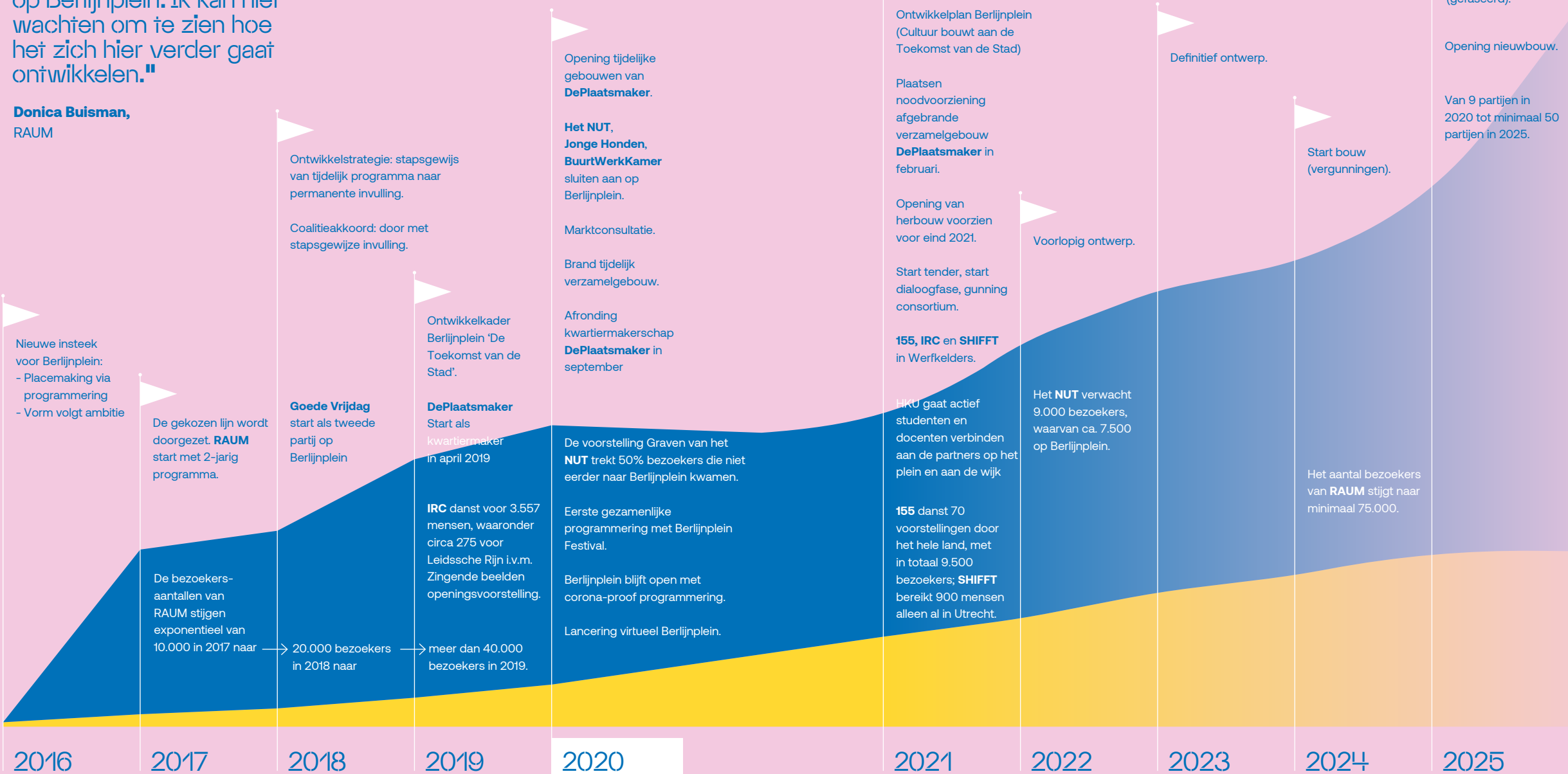
Eelco Eerenberg,
wethouder Vastgoed

"Utrecht is aantrekkelijk bij velen: mensen komen en blijven graag in onze stad wonen, zoals in Leidsche Rijn. Die wijk is met haar 21 jaar een volwassen deel van de stad geworden en groeit nog steeds verder, met een eigen centrum, station en culturele voorzieningen."

Klaas Verschuure,
wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling

"In drie jaar tijd van een zeven meter diepe kuil, naar 100.000 bezoekers op Berlijnplein. Ik kan niet wachten om te zien hoe het zich hier verder gaat ontwikkelen."

Donica Buisman,
RAUM

Tijdlijn

1

Ambitie voor de toekomst

"De sector heeft aantoonbaar een aanjaagfunctie in tijden van economisch herstel."

Marijke van Hees,
voorzitter Raad van Cultuur
in NRC 18 mei 2020

Vorm volgt ambitie

Berlijnplein is een culturele nieuwbouwontwikkeling van 9.200 m^2. Vooruitlopend op deze ontwikkeling is RAUM in 2017 als pionier gestart. DePlaatsmaker en Goede Vrijdag sloten aan en vervolgens zijn met het NUT, Jonge Honden, BuurtWerkKamer, IRC, 155 en SHIFFT nu negen partijen verbonden aan Berlijnplein. En dit is nog maar het begin. Het aantal partijen groeit door tot ongeveer vijf à zes keer het aantal partijen ten opzichte van nu. En daarmee groeit ook het programma, de samenwerking en de inhoudelijke ambitie. Deze gezamenlijke ambitie vormt de basis voor het ontwerp van de bebouwing en de buitenruimte: vorm volgt ambitie.

Bij een brand op Berlijnplein in november 2020 is het tijdelijke verzamelgebouw van DePlaatsmaker, met daarin de BuurtWerkKamer, het NUT, Jonge Honden en het kantoor van RAUM, verloren gegaan. Begin 2021 wordt een tijdelijke noodvoorziening geplaatst, zodat de partijen zo snel mogelijk weer terug kunnen naar Berlijnplein. In deze verbinding en de kruisbestuiving die hieruit voortkomt zit de grote kracht van Berlijnplein. Opening van het herbouwde tijdelijke verzamelgebouw is voorzien voor eind 2021.

"Zoveel mogelijk verschillende mensen, achtergronden, blikken... maar wel vanuit een thema, een vraagstuk dat je gezamenlijk aan wilt pakken."

Lucas de Man,
kunstenaar en oprichter Stichting Nieuwe Helden, tijdens presentatie op Berlijnplein juli 2020

Toekomst van de Stad

De plek, de partners en het publieksprogramma werken vanuit één centraal thema: de toekomst van de stad. We staan nu op het punt dat we van ambitie voor naar investeren in en realiseren van een Circulair Cultuurcluster op Berlijnplein gaan: een cultureel plein met een programma gericht op een breed publiek, geworteld in de wijk en met uitstraling naar stad en land (en internationaal).

Op Berlijnplein komen urgente uitdagingen samen. Deze laten zien waar de stad voor staat, nu en in de toekomst. Denk aan hoe we samen leven (ontmoeting en inclusiviteit), klimaatverandering en technologie. Wat zijn de thema's van 2030, 2050? Cultuur helpt een beeld te vormen van de toekomst. Het biedt andere invalshoeken en nieuwe perspectieven. Cultuur bouwt aan de Toekomst van de Stad.

Cultuur in Leidsche Rijn Centrum

Berlijnplein geeft ruimte aan professionals en amateurs, kunstenaars, creatieven en studenten. Hiermee voegt Berlijnplein op twee vlakken belangrijke kwaliteit toe aan Leidsche Rijn. Ten eerste omdat er vraag is naar meer cultuur in Leidsche Rijn, zowel door makers als door bewoners van het stadsdeel. Elk jaar komen er ook meer bezoekers naar Berlijnplein, zowel uit Leische Rijn als uit stad en land. Ten tweede omdat Berlijnplein een cruciaal puzzelstuk is voor de ontwikkeling van stadshart Leidsche Rijn Centrum: het maakt het centrum van Leidsche Rijn compleet.

"We zitten hier op het dak van de A2, het geografische centrum van Utrecht, en daardoor een plek waar pionieren en innoveren bij uitstek past. Op deze plek zijn mensen gaan wonen die ook die pioniersgeest hebben."

Trudie Timmerman,
projectleider gemeente Utrecht

Leidsche Rijn Centrum: cultuuras en cultuurcluster Berlijnplein

2

Een circulair cultuurcluster met breed programma

"In Leidsche Rijn is nog plek voor nieuwe ideeën. De wijk groeit en dat geeft ons als bewoners de kans om te bedenken welke kant de wijk opgaat."

Narek Harutunyan,
bezoeker

Bundeling kracht van culturele en creatieve organisaties

Op Berlijnplein komen ruimtes voor publieksprogramma en werk- en ontwikkelplekken. Hier is voor de bezoeker en gebruiker altijd wat te doen, altijd wat te zien, binnen én buiten. Het samenbrengen van culturele en creatieve organisaties met diverse achtergronden en disciplines creëert de ideale setting voor natuurlijke samenwerkingen en onverwachte en interessante confrontaties. Met co-creatie en gezamenlijk programma wakkeren we dit verder aan.

Van 1 naar 9 naar ...

Berlijnplein ontwikkelt zich in snel tempo. In de volgende hoofdstukken leest u meer over het publieksprogramma en de partners op Berlijnplein, die in de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan het opbouwen van het cultuurcluster. De komende jaren breidt Berlijnplein verder uit, met nog veel meer partners dan hiernaast staan:

RAUM

- Cultureel publieksprogramma met o.a. exposities, festivals, ontwerpend onderzoek, kunstinstallaties, crossovers, debatten en burenprogramma
- Horeca en ontmoeting met het Venster-gevoel
- Binnenruimtes en een grote, publiek toegankelijke, buitenruimte

het NUT

- Theatergezelschap geworteld in Leidsche Rijn
- Voorstellingen op Berlijnplein, in de wijk, de stad en de rest van het land

SHIFFT, 155, Illusionary Rockaz Company

- Uiteenlopende dansstijlen ontstaan uit wereldwijde straatcultuur: hedendaagse dans en professionals en amateurs
- Openbare repetities, workshops, presentaties en battles
- Verbinding met andere kunstdisciplines en het publiek

Ateliers, studio's en presentatieruimte

- Podiumkunsten: Danshuis, Theaterruimte, Muziekstudio's
- Beeldende kunst, mode en design: atelierruimtes en experimentele presentatieruimte
- Horeca en ontmoeting

Creatieve industrie, onderwijs en sociaal domein

- Creatieve industrie en circulair ontwerp: o.a. **Jonge Honden, Goede Vrijdag**
- Sociaal-culturele organisaties: o.a. **BuurtWerkKamer**
- Onderwijs, cultuur-gerelateerd: o.a. **HKU**
- Innovatieve technologie en wetenschap, o.a. startups en living labs

3

Inspanning en ontspanning

Continu Festival

Het publieksprogramma Berlijnplein is als een festival dat continu gaande is. Je bezoekt een presentatie, struint door een expositie. Je leest een aankondiging voor een talkshow met een vooraanstaand wetenschapper. Of je neemt even afstand van de drukte door op een bankje plaats te nemen en het rustig over je heen te laten komen.

Berlijnplein is nieuw en anders en tegelijkertijd toegankelijk, herkenbaar en aantrekkelijk voor een grote en diverse groep mensen die op zoek is naar ontspanning, verdieping en nieuwe belevingen. Het is spannend en soms confronterend. Het is dan weer lokaal, dan weer internationaal. Een grote en groeiende groep partijen die hier een vaste plek hebben, geven de plek een stedelijke energie, met ook voldoende ruimte om je even terug te trekken. Berlijnplein kent in zijn opzet zijn gelijke niet in Nederland.

> In 2020 is er, ondanks de beperkingen vanwege corona, een volledig zomerprogramma geweest, met Stadscamping RAUM, de voorstelling Graven van het NUT en een meerdaags (coronaproof) festival, georganiseerd door alle partijen samen op Berlijnplein, dat stilstond bij vragen over contact in deze tijd. Ook in dit lastige jaar is gebleken dat Berlijnplein veerkrachtig is en zich inhoudelijk weer verder heeft kunnen ontwikkelen.

"Ik ga er vaak heen voor een drankje met vrienden of een ijsje met mijn dochters in de zomer. Zij vonden de springkussens tijdens Summerplay afgelopen zomer fantastisch. Zelf vind ik Urbanauts erg leuk, je kunt echt ver kijken vanaf die toren."

Tamer Alalloush,
bezoeker

Een toegankelijk programma dat uitdaagt

Het programma sluit aan bij de diversiteit van inwoners in Leidsche Rijn en de stad. Denk aan een hiphop workshop voor kids, of een 'jongeren-dance battle', een interactieve installatie van RAUM gemaakt door een internationaal bekende kunstenaar, of een voorstelling van het NUT. Op Berlijnplein kom je in aanraking met nieuwe stijlen en disciplines, onverwachte verbindingen en het experiment. Berlijnplein is toegankelijk en daagt je uit.

Lokaal ingebed met landelijke uitstraling

De gezelschappen die werken vanaf Berlijnplein, zijn deels al jaren actief in Leidsche Rijn en hebben een uitstraling die stad en land ingaat, ook naar het buitenland. Hun activiteiten zijn van hoog niveau en de bezoekers komen zowel van om de hoek als van heinde en ver. Het Berlijnplein valt op en trekt aan, het is een plek waar Leidsche Rijn en de stad trots op kan zijn.

Proef de sfeer

Neem een kopje koffie of eet een hapje in één van de restaurants, waar de menukaart is aangepast op het culturele aanbod van dat moment. We ontwikkelen met ondernemers nieuwe horeca-concepten die aansluiten bij de programmering en een breed en divers publiek aantrekken.

Op Berlijnplein blijf je toch weer langer hangen dan je had gedacht.

4

RAUM geeft vorm aan het stads-leven van de toekomst

RAUM is en blijft als mede-initiatiefnemer en grootste publiekstrekker een cruciale speler op het Berlijnplein. RAUM brengt een onderscheidend programma met activiteiten die ontmoeting stimuleren, uitnodigen tot participatie, inzicht geven, gedrag uitlokken en zo impact genereren.

Voor iedereen

Het programma van RAUM nodigt iedere stedeling uit om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de stad. RAUM verbindt bewoners uit Leidsche Rijn, de stad en daarbuiten met behulp van kunst en design en maakt de vraagstukken van de stad zichtbaar en bespreekbaar. Het bevorderen van inclusie staat voorop: zonder inclusie geen samenwerking, geen draagvlak, geen verandering. De mening van bewoners staat aan de basis van de exposities en in de activiteiten leren de buren van de stad elkaar echt kennen. Zowel talenten als gevestigde makers kunnen bij RAUM de impact van hun werk op actuele stedelijke opgaven (verder) vergroten.

Stadsonderzoeken, Burenprogramma én Publieksmagneten

RAUM programmeert een breed spectrum aan activiteiten: exposities, festivals, markten, buurtactiviteiten, installaties en meer. Met het laagdrempelige Burenprogramma brengt RAUM verschillende bewoners en leefstijlen in de stad samen. Bewoners uit de omgeving komen naar de Buurtborrel. Op de markt Le Bazarre ontmoeten een diverse groep creatieve ondernemers en publiek elkaar en ontdekken hier nieuwe producten. Tijdens de RAUM Pop-Up leert de wijk elkaar beter kennen.

Het programma Publieksmagneten brengt grootschalige installaties in combinatie met laagdrempelige activiteiten en laat bezoekers uit stad en land de positieve betekenis van spelen en bezinning voor het stadsleven zien en ervaren. In de zomer staat op Stadscamping RAUM spel centraal; in de winter stimuleert WinterSense, met prachtige lichtinstallaties, bezinning. Opkomende makers krijgen ook in dit programma de kans zich te doen gelden.

Samen met makers, bewoners, bezoekers en deskundigen onderzoekt RAUM in haar Stadsonderzoeken hoe de stad inclusiever kan. Met publieke interventies, gesprekken en podcasts wordt elk jaar een ander thema onder de loep genomen: van ongelijkheid, naar dieren in de stad en de queer blik op de stad. Het resultaat is een interactieve expositie met installaties van opkomende en gerenommeerde makers en een scala aan activiteiten voor een lokaal en landelijk publiek. Het meest recente voorbeeld is de expositie ‘Living Apart Together’ waarin RAUM de noodzakelijke aandacht geeft aan groeiende eenzaamheid in de stad, zeker in tijden van corona.

5

DePlaatsmaker als kwartier-maker

"Een nieuw gebouw op een nieuwe plek met een geheel nieuwe aanpak betekent samen leren en ontwikkelen met alle partners op het plein. Dit is echt uniek en maakt ons nog meer verbinder tussen programma en ruimte."

Arna Notten,
DePlaatsmaker

Bijlage(n)

Rapport DePlaatsmaker

DePlaatsmaker is kwartiermaker en initiatiefnemer van het eerste uur bij de ontwikkeling van Berlijnplein. Zij heeft de ambitie om in de volgende fase de 4.000 m² op Berlijnplein zelf te gaan exploiteren voor een groot aantal uiteenlopende culturele gebruikers.

Ervaring in realiseren van ruimte voor kunst en cultuur

DePlaatsmaker realiseert ruimte voor kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele instellingen en streeft naar een bloeiend kunst en cultuurleven op Berlijnplein, passend bij de wijk en de behoefte in de stad. Door betaalbare voorzieningen te realiseren groeit het cultuurcluster vanuit een stevige lokale verankering uit tot een landelijke hotspot.

DePlaatsmaker staat dicht op het werkveld en is goed op de hoogte van wat kunstenaars en creatieven aan ruimtes nodig hebben. Zij is daarom bij uitstek de ervaren partij die een rol kan vervullen in het aanjagen, verhuren en beheren van ruimtes voor de vele culturele initiatieven die op Berlijnplein gaan landen. Daarom is DePlaatsmaker al sinds 2019 als kwartiermaker betrokken bij dit cultuurcluster. Zij heeft tijdelijke werkruimtes gerealiseerd in opmaat naar de permanente bebouwing, zoals het circulair gebouwde paviljoen, de romney loodsen en studio's in de werfkelders onder de naastgelegen stadstuin.

Ruimte op Berlijnplein om kunst te maken en beleven

Passend bij de invulling van Berlijnplein als geheel, ontstaan binnen de gebouwdelen inhoudelijke en organisatorische eenheden, variërend van formaat en in karakter. Voor de podiumkunsten komt er een huis voor nieuwe dansvormen, een huis voor theater en studio's voor muziek en audiovisuele media. Er komen werkplekken voor jonge en gevestigde kunstenaars en makers uit de beeldende kunst, mode en design en een presentatieruimte voor een experimenteel publieksprogramma voor en door makers uit Leidsche Rijn, de stad en daarbuiten. Aanvullend komt er ruimte voor een horecaconcept dat aansluit en ondersteunend is aan het publieksprogramma. Het concept hiervoor krijgt nog een nadere uitwerking met een geschikte horecaondernemer.

Huis voor theater

Voor de verdere positionering van de podiumkunsten in Leidsche Rijn biedt Berlijnplein een huis voor een ‘eigen stadsgezelschap’. Een huis bedoeld voor het ontwikkelen van theatervoorstellingen en om te repeteren. Daarnaast is de ruimte ook geschikt voor presentatie van programma en om publiek te ontvangen, bijvoorbeeld voor een try-out. Het huis voor theater krijgt een eigen entree en zal programmatisch en ruimtelijk verbonden zijn met het danshuis.

"Leidsche Rijn is een soort leeg canvas, waar een volstrekt nieuwe stad op wordt vormgegeven. En het Berlijnplein is het epicentrum van het denken dat bij dat pionieren hoort. Met ons theater geven we concreet vorm aan dat denken, samen met ons publiek, wijkgenoten, wetenschappers en bedrijven."

Greg Nottrot
Het NUT

het NUT

Het NUT zal zijn plek krijgen in het huis voor theater. Het NUT is het stadsgezelschap van Leidsche Rijn en wordt er breed gedragen. Ze worden ook wel het meest nieuwsgierige en gastvrije gezelschap van Nederland genoemd, met theater dat de interactie met het publiek aangaat. Het NUT heeft een open en onderzoekende houding. Zo bindt het een groep makers aan zich en een publiek dat in de voorstellingen het gesprek aangaat over verleden en toekomst en over vernieuwing en verandering.

De Toekomst van Werk, God, Goud en Dood: de komende jaren maakt het NUT voorstellingen die gaan over hoe we ons leven en onze samenleving inrichten, de wijze waarop we onze werkelijkheid creëren en van zingeving voorzien. Het werk komt tot uiting in een zomer- en wintervoorstelling, een familievoorstelling en wisselende onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld op Oerol of in samenwerking met partijen als HKU.

Huis voor nieuwe dansvormen

Een thuis voor de uiteenlopende dansstijlen, hedendaagse dans en interdisciplinaire ontmoetingen die zijn ontstaan uit de wereldwijde straatcultuur. Hier slaan de dansgezelschappen bruggen tussen alle mogelijke dansvormen, van breakdance tot modern, van professioneel tot amateurcircuit. Een huis voor ontmoeting, inspiratie en creatie. Naast het produceren van voorstellingen, workshops en performances, werken zij in de stad en de wijk ook aan talentontwikkeling en cultuureducatie. Creëren, leren, ontwikkelen, participeren en presenteren staan gelijkwaardig naast elkaar en vloeien in elkaar over. Professionele dansers en amateurs – van jong tot oud – zijn welkom en dansen samen. Zo krijgt deze plek een unieke positie in het Nederlandse danslandschap.

De dansgezelschappen die al aangesloten zijn, tellen landelijk mee in hun veld. Zij ontvangen allen een vierjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten en de gemeente Utrecht. Hun werk is interdisciplinair, inclusiviteit en diversiteit zijn daarbij vanzelfsprekend. Niet uitsluiten, maar samenbrengen; dat is het motto van deze makers. Dansers en choreografen van diverse komaf en elk met hun eigen stijl, werken hier met elkaar samen. De dansruimtes worden gedeeld, verhuurd en gezamenlijk beheerd.

Illusionary Rockaz Company (IRC)

Illusionary Rockaz Company komt voort uit de allround breakdance. De afgelopen twintig jaar heeft IRC de artistieke veelzijdigheid van de hiphop/funk georiënteerde dansstijlen laten zien in theaterproducties, battles, showcases, films en evenementen. Leden van IRC zijn als danser, choreograaf en als theatermaker actief in het Nederlandse theatercircuit (samenwerkingen met onder andere het Nationale Ballet, Korzo Theater, ISH Dance Collective, Danstheater Aya, Connie Jansen Danslokaal, het Nederlands Symfonisch Kamerorkest). Daarnaast zijn de leden ook werkzaam bij MBO- en HBO-dansopleidingen, zoals Creative College, AHK, Fontys en MBO Goes, als danscoördinator of docent. Veelzijdigheid en creativiteit was altijd al het kenmerk van dit collectief dat de komende jaren een belangrijke speler in de Nederlandse danswereld wil worden.

155 (eenvijfvijf)

155 is een dansend multimedia collectief. 155 is ervan overtuigd dat het theater als kunstvorm geleider kan zijn voor de innovatieve kracht van jongeren. Het gaat om het verdiepen van de dans, het verbinden van verschillende kunstdisciplines en het verbreden van de doelgroep. Het collectief 155 heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een gezelschap met bekendheid in binnen- en buitenland. Zij sluiten met hun populaire dansstijlen, humor en culturele uitingen als sketches, events, film en video, nauw aan op de beleving van hun publiek.

"De jongerencultuur is groter dan de dans, die gaat over grenzen van disciplines heen, ze leeft, creëert en loopt voor op de hokjes die er later voor worden verzonnen."

Erik Bos,
danser en artisiek leider 155

SHIFFT

SHIFFT is een nieuw dansgezelschap in Utrecht, ontstaan uit de droom van choreograaf Jasper van Luijk. De kracht van het werk ligt in ontmoeting; tussen kunstenaars en publiek, tussen dans en andere kunstdisciplines en het krachtenveld dat zich daartussen afspeelt. SHIFFT staat voor verandering en verschuiving, SHIFFT veroorzaakt het en forceert het soms ook. Het is een jonge club die met hedendaagse thema's laat zien wat er speelt in de maatschappij, specifiek bij de nieuwe generatie. Kunst die communiceert en mensen raakt. SHIFFT toont dat dans niet moeilijk hoeft te zijn, en zoekt contact met publiek.

"Ik zou graag een plek zien die performances, lezingen, educatieve projecten en publicaties combineert. Een ruimte voor het experiment, los van een officieel instituut. Dit bestaat nog niet in Utrecht."

Caz Egelie
kunstenaar en denktank presentatieruimte

Studio's voor muziek en audiovisuele media

Zes studio's bieden ruimte aan muzikanten en makers op het gebied van audiovisuele media en muziek. De ruimtes voorzien in een duidelijke behoefte aan muziekstudio's in de stad. Er is hier ruimte voor professionele invulling en een bottom-up benadering voor amateurkunst, jong talent en jongeren. De studio's maken vernieuwende samenwerking met de podiumkunsten en andere disciplines mogelijk (muziek, video en digitale vormgeving vormen vaak een schakel binnen cross-overs tussen kunstdisciplines).

Ateliers voor beeldende kunst, mode en design

In totaal 38 werkruimtes van verschillende grootte bieden ruimte aan jong talent en gevestigde namen, gericht op hedendaagse beeldende kunst, mode, design, nieuwe media en crossovers tussen deze disciplines. De ateliers zijn gericht op kunstenaars en ontwerpers die open staan naar hun omgeving, nieuwsgierig zijn naar wat er om hen heen afspeelt en zich daarmee aangetrokken voelen tot het thema De Toekomst van de Stad. Zij werken over sectoren heen, in crossovers tussen disciplines en zoeken aansluiting bij innovatieve ontwikkelingen om zo de kunst van morgen te laten ontstaan. Samen met deze makers onderzoeken we waar de werkruimtes van de toekomst aan moeten voldoen.

Presentatieruimte voor beeldende kunst, mode en design

De presentatieruimte van middelgrote omvang wordt een plek voor presentatie van experimenteel publieksprogramma: een programma met veel ruimte voor (jonge) vernieuwende kunstenaars uit de stad en verbonden met de maakprocessen in de ateliers op Berlijnplein.

Inhoudelijke ontwikkeling en samenwerking komen tot stand door ruimte te geven aan kunstenaarsinitiatieven in de stad, ondersteund door de kennis en het netwerk van ervaringsdeskundigen op het gebied van publieksprogrammering en educatie (BAK, HKU, HEKO, Centraal Museum).

Hier kunnen bezoekers van Berlijnplein binnenlopen en kennismaken met het werk van talentvolle (Utrechtse) kunstenaars, variërend van installaties en events, tot presentaties met de nieuwste technologische ontwikkelingen op het gebied van mode en design. Een plek waar je geweest moet zijn vanwege de vooruitstrevende events en gedurfde tentoonstellingen.

6

Vernieuwing met creatieve industrie en sociaal domein

Cultuur staat niet op zich

Passend bij de het thema Toekomst van de stad maken we een plek waar cultuur de verbinding met die stad en de samenleving oppakt. Hiervoor is een mix noodzakelijk tussen cultuur en organisaties uit onderwijs, het sociaal domein, de tech-sector en creatieve ondernemers. De koppeling met deze sectoren maakt Berlijnplein uniek. Het biedt mogelijkheden voor kruisbestuiving, nieuwe en spannende samenwerkingen en straalt uit naar een breed publiek en toepassing.

Nu al hebben Jonge Honden, BuurtWerkKamer en Goede Vrijdag hun plek op Berlijnplein. In de toekomst breidt Berlijnplein uit met partijen als HKU en vele anderen.

Creatieve industrie en circulair ontwerp

De creatieve bedrijvigheid heeft in Utrecht heeft een enorme potentie. Tegelijkertijd mist het de fysieke ruimte om zich te ontwikkelen en te presenteren. Het bij elkaar brengen van makers in de beeldende kunst en podiumkunsten met creatieve bedrijvigheid op Berlijnplein leidt tot interessante vernieuwingen. Denk bijvoorbeeld aan circulaire ontwerpers en productontwikkelaars die mee kunnen denken over de gebiedsontwikkeling, grafische ontwerpers die op innovatieve wijze ingewikkelde datastromen inzichtelijk kunnen maken, of aan festivalorganisaties en creatieve adviesbureaus.

Goede Vrijdag

Deze jonge makers hebben nu al een werkplaats op het Berlijnplein. Ze laten zich niet binnen één discipline vangen. Ontwerpcollectief Goede Vrijdag bindt zich bijvoorbeeld niet aan een specifiek medium. Ze maken gedurfde interieurs voor horeca en kantoren, zoals zeefdrukwerkplaats Kapitaal en poppodium EKKO. Verder bouwen zij installaties op festivals zoals Lowlands en voor het Berlijnplein Festival ontwierpen zij een coronaproof dansvloer concept.

"Wij zijn een adviesbureau dat op zoek is naar inspiratie en verbinding. We zijn dan ook heel gelukkig met het circulair gebouwde tijdelijke paviljoen met een creatieve uitstraling. Op het Berlijnplein gaan we innovatief toekomstgericht te werk. We hebben afspraken over het delen van ruimte en voorzieningen en zo werken we duurzamer, efficiënter en goedkoper. En het is meer inspirerend natuurlijk."

Ricardo Copier,
adviseur en mede-eigenaar
Jonge Honden

Jonge Honden

Een voorbeeld van creatieve ondernemers, zijn de Jonge Honden. Jonge Honden is een adviesbureau van jonge, enthousiaste en maatschappelijk betrokken academici. Ze zetten zich in om verandering en beweging te brengen bij (maatschappelijke) organisaties. Zij trekken vier dagen per week het land in voor hun opdrachtgevers en één dag komen zij bij elkaar op het Berlijnplein. Ze heten trouwens niet voor niets jonge honden: na 5 jaar dienstverband moet je het bedrijf weer verlaten, waarmee het bedrijf altijd jong en dynamisch blijft.

Sociaal-culturele makers en organisaties

Kunst en cultuur ontwikkelen zich met en voor mensen over de hele breedte van de samenleving. De verbinding van Berlijnplein met de buren, met Leidsche Rijn en met de stad Utrecht is daarom essentieel. Soms met een bril van ontwerper of kunstenaar. Soms vanuit een welzijns- of empowerment-blik. Voor alle leeftijden, alle achtergronden. Sowieso is Berlijnplein een plek waar iedereen zich thuis moeten kunnen voelen. Met een aantal sociaal culturele partners op het plein wordt het belang hiervan stevig neergezet.

"We zijn eigenlijk een buurthuis nieuwe stijl, waarin het eigenaarschap bij de buurtbewoners ligt."

Juriaan Otto
mede-oprichtiger en coach
BuurtWerkKamer

BuurtWerkKamer

De BuurtWerkKamer 'Hart voor Leidsche Rijn' is een plek in de wijk waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en versterken. Sinds deze zomer geopend op het Berlijnplein. En nu al een begrip in Leidsche Rijn. Het is een plek voor iedereen: voor de buurtgenoot die iets wil betekenen voor een ander, en voor de buurtgenoot die juist wel wat hulp kan gebruiken.

"De HKU streeft er naar om muziektechnologen, theatermakers en ontwerpers de interactie met elkaar en met de stad te laten aangaan. Het Berlijnplein is daarvoor de ideale plek."

Roelof Bleker,
HKU

Onderwijs, cultuur-gerelateerd

De makers van de toekomst, de pioniers van de volgende generatie. In het onderwijs ligt de kiem van nieuwe perspectieven, verbeelding en innovatie. Deze toekomstige professionals verbinden we nu al aan het Berlijnplein.

HKU

De HKU zoekt de creatieve hotspots in Utrecht op. Ze staat in verbinding met de stad en haar bewoners en de studenten leren door samen te werken met hun omgeving.

Op het Berlijnplein wil HKU een satellietlocatie maken met een steeds wisselend programma. Met de buurt en de partners maken studenten een expositie, een try-out voorstelling of experimenteel concert.

Technologie en wetenschap, o.a. startups en living labs

Veel van de culturele partijen op Berlijnplein werken al met wetenschappers, jonge innovatieve bedrijven, ondernemers in de ICT en data. Technologie zal zich verder ontwikkelen en een steeds grotere rol in ons leven spelen. En dus horen deze sectoren bij het thema 'De toekomst van de stad'. Op Berlijnplein gaan de linker- en rechterhersenhelft de verbinding met elkaar aan: onderzoeken én maken. Concrete partners volgen in de loop van de gebouwontwikkeling.

7

Berlijnplein maakt cultuuras compleet

"Door een grotere wisselwerking en kruisbestuivingen, plus de overlap van de grotere programmering van Berlijnplein kan er een dynamiek en crossovers ontstaan die ongekend is en dat is ook mijn drive om gezamenlijk "de ideale arena voor kunstenaars" te creëren."

Dewi van den Heuvel,
Change= Art Manager

De cultuuras, die loopt van boerderij Rood Noot tot aan Het Gebouw van Stanley Brouwn, trekt veel culturele partijen aan en draagt zo bij aan een aantrekkelijk stadshart. Berlijnplein is het kloppende hart van de cultuuras. Waar de cultuuras Leidsche Rijn Centrum compleet maakt, zo maakt Berlijnplein de cultuuras compleet. De volgende partijen maken onder meer onderdeel uit van de cultuuras Leidsche Rijn.

De Vrijstaat

De Vrijstaat is als onderdeel van de cultuuras al tien jaar een vaste speler. Dit is een werkplaats en podium voor kinderen en jongeren. Zij gaan aan de slag onder begeleiding van kunstenaars uit verschillende disciplines. Ze maken en beleven kunst. De Vrijstaat-organisatie en de vele betrokken kunstenaars en kinderen zijn naast buren ook regelmatig actief betrokken bij evenementen van op Berlijnplein. De verbinding tussen beide is ook op financieel vlak: de renovatie van De Vrijstaat en de realisatie van Berlijnplein worden bekostigd uit hetzelfde budget.

Werfkelders

Direct naast Berlijnplein, onder de stadstuin Plantsoen van Boedapest, liggen de Werfkelders. In afwachting van de definitieve bebouwing op Berlijnplein komt hier in de tijdelijkheid een mix van culturele partijen. Vanaf de opening in 2021 gaan IRC en 155 hier alvast bouwen aan het programma van Berlijnplein en samenwerken met de buurt en de overige partners. DePlaatsmaker beheert een deel van deze studio's, waar ook plek is voor mode en design.

Overige spelers

Tegenover het cultuurcluster Berlijnplein zit bioscoop Pathé. In het verleden zijn tussen Berlijnplein en Pathé al mooie samenwerkingen ontstaan, waaronder een voorstelling van het NUT op het dak van de bioscoop. In de monumentale stadsboerderij Rood Noot komt vanaf 2021 een bierbrouwerij met een proeflokaal, met daarbij ook werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Verder komt er in het gebouw Chang= Art atelierwoningen en cultureel programma.

8

Bouwen aan de stad van de toekomst

"Het leuke van Berlijnplein is dat er geen verzachtende omstandigheden zijn. Meestal heb je wel een oud stadscentrum of een oud gebouw, hier niet: dit is wat onze generatie bouwt. Dit is wie we zijn, hier kijk je de waarheid in de spiegel en hoe mooi die kan zijn."

Floris Alkemade,
Rijksbouwmeester
tijdens presentatie op Berlijnplein,
juli 2020

Innovatie, ontmoeting en duurzaamheid

Het cultuurcluster Berlijnplein krijgt een kwalitatief hoogwaardig en innovatief ontwerp, aansluitend op het stedenbouwkundig masterplan van Leidsche Rijn. Het wordt een onderscheidende plek op de cultuuras, groen en duurzaam. De gebouwen en publieke ruimte krijgen een toegankelijk karakter en faciliteren creativiteit, innovatie en ontmoeting.

Hoge circulaire ambitie

Berlijnplein beweegt mee met de tijd. Door flexibiliteit in indeling en gebruik kunnen er later ook andere functies in worden gehuisvest, passend bij ambitie en doelstelling van Berlijnplein. Aan de basis van de ontwikkeling van deze plek staan circulaire principes, die gaan bijdragen aan een schaalsprong (binnen Utrecht en landelijk) in de toepassing van circulair bouwen.

"De nadruk leggen op innoveren vind ik minder interessant als het te elitair en exclusief wordt. Ik ben er wel voor als het voor iedere bezoeker toegankelijk en te begrijpen is."

Marjolein Saelman,
155

Samen ontwerpen

De beelden geven een indruk van de ambitie in de uitstraling van Berlijnplein. De gemeente werkt samen met alle partners die meedenken en meedoen in de co-creatie aan het ontwerp.

Gebouw is ook programma

De basis voor de ontwikkeling van het cluster van gebouwen op Berlijnplein is het ruimtelijk-functionele programma. We ontwikkelen het cultuurcluster vanuit de wensen voor gebruik, voortkomend uit het publieksprogramma. De vorm volgt de ambitie. De keuzes zijn gebaseerd op de wensen van de (toekomstige) gebruikers. Veel aandacht voor duurzaamheid, grote flexibiliteit in inrichting en slim omgaan met exploitatie en beheer zorgen ervoor dat dit een gebouw van de toekomst gaat worden. Met de huidige, tijdelijke gebouwen wordt hierin al veel ervaring opgedaan. Daarom vinden we het ook belangrijk om het tijdelijke verzamelgebouw dat is afgebrand weer terug te bouwen.

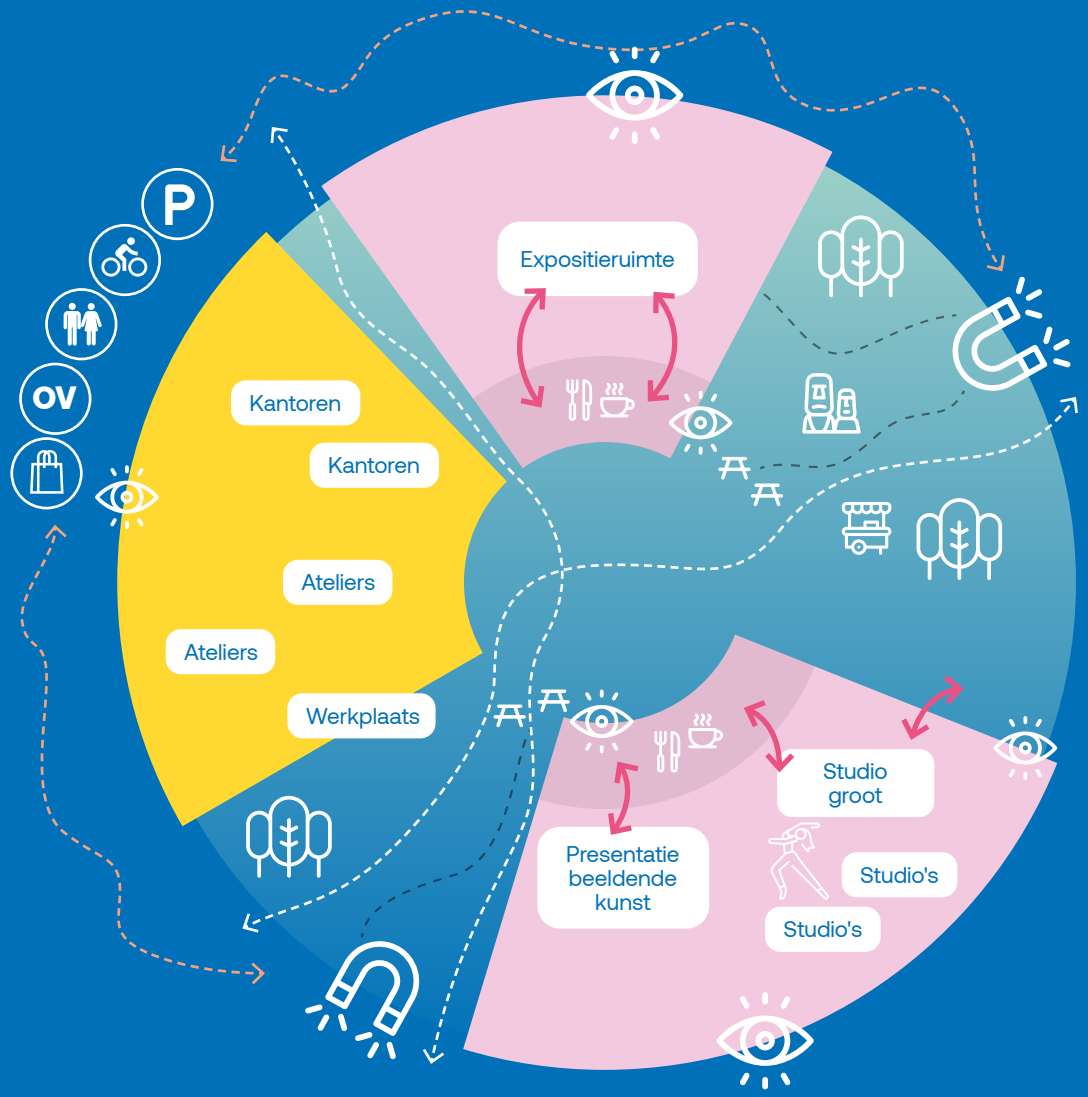
"Met de ontwikkeling van Berlijnplein zien we dat placemaking via programmering, vorm volgt ambitie, ook echt werkt."

Donica Buisman,
RAUM

Huisvestingsconcept

Schematische weergave van relaties en clustering van functies. Dit is geen plattegrond.

Publieksruimten - binnen
Publieksruimten - buiten
Werkruimtes

Aantrekkelijk
Terras bij horeca
Zichtbaarheid

Verbinding met omgeving
Doorgaande route voetganger
Natuurlijke looplijn

Globaal programma van Eisen Berlijnplein

RAUM	2200 m²
Buitenruimte RAUM	2000 m²
Plek voor Dans/Theater	1250 m²
Presentatieruimte	500 m²
Ateliers (S, M en L)	2000 m²
Muziekstudio's/werkplaats	250 m²
Innovatie/creatieve bedrijven	1500 m²
Onderwijs	1000 m²
Sociaal	500 m²
Totaal	**9200 m²**
Hofstede ter Weide (De Vrijstaat)	1145 m²
Zomerhuis	300 m²

Bijlage(n) Ruimteprogramma
LRC Zuid ASA document

9 Natuurlijk circulair

Circulaire karakter van het Berlijnplein

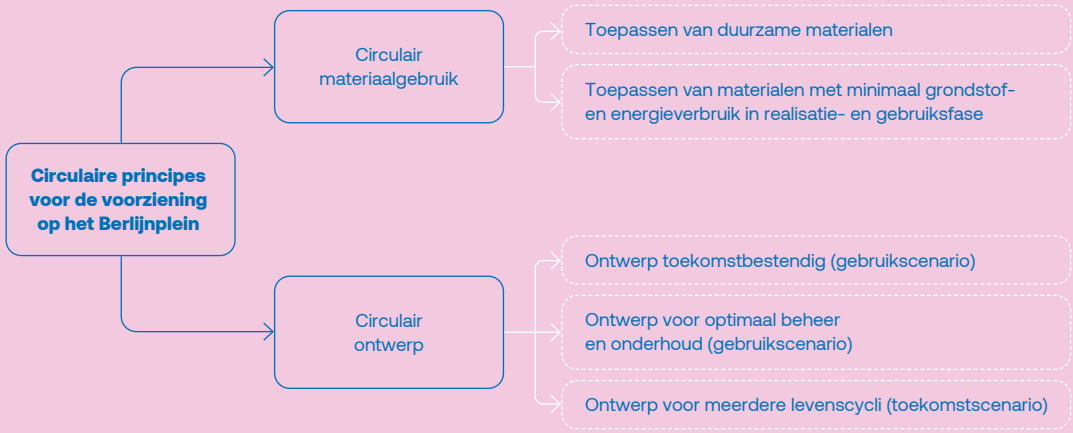
Een van de grote ambities van cultuurcluster Berlijnplein ligt in het circulaire karakter van de gebouwen en buitenruimtes. We maken een cultuurcluster dat circulair en energieneutraal gebouwd en geëxploiteerd wordt. Het is flexibel en beweegt mee met de veranderende behoeftes.

Materialen en grondstoffen

Vanuit het thema Toekomst van de Stad gaan we anders om met materiaal en gebruiken we hernieuwbare grondstoffen. Zo houden we steden ook in de toekomst leefbaar. De partners op het Berlijnplein delen deze overtuiging en ontwikkelen hierin mee.

Circulair denken in de volle breedte

Meestal worden circulaire ambities benoemd voor alleen het gebouw, waaronder de toepassing van hergebruikte of herbruikbare materialen en het minimaliseren van grondstof- en energieverbruik. Wij kijken verder, door ook te kijken naar de omgeving, de buitenruimte en sociale aspecten. Denk aan de inrichting van de buitenruimte, programma-activiteiten zonder afval, horeca die gebruik maakt van hyperlokale producten en dagelijks beheer door partners in of nabij het gebied of bijvoorbeeld buurtgenoten.

Figuur 1
Vijftal circulaire principes voor de ontwikkeling van Berlijnplein

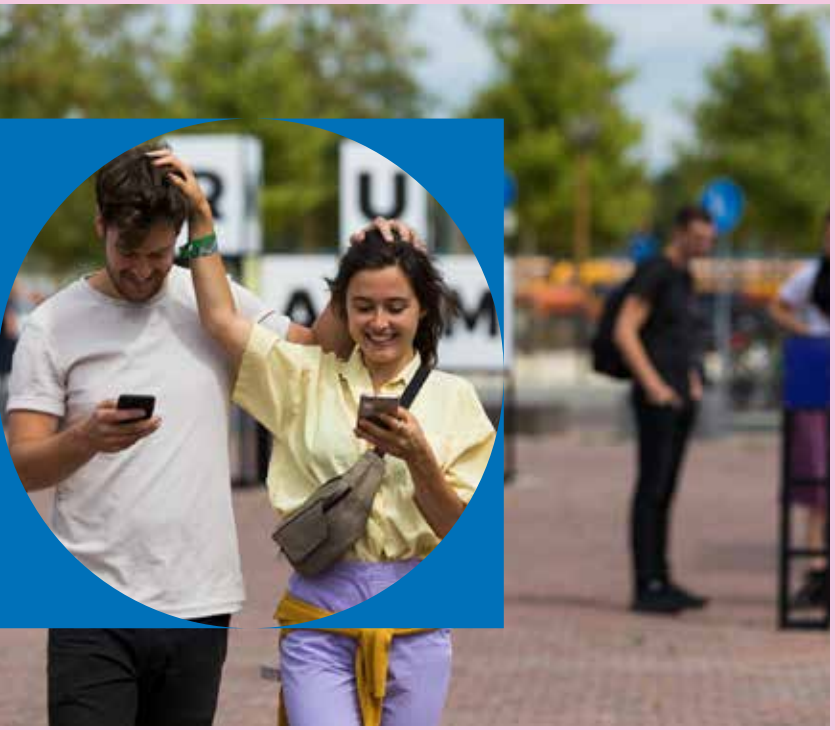
Bijlage(n)

Circulaire ambities Berlijnplein

"Geen spoor van verwoesting achterlaten, dat is waar circulariteit over gaat, dat is waar ontwerpkracht over gaat, dat is waar sociaal maatschappelijk bewustzijn over gaat, dat is uiteindelijk wat de kunst van het samenleven behelst."

Floris Alkemade,
Rijksbouwmeester
tijdens presentatie op Berlijnplein,
juli 2020

Circulaire businesscase

Het ontwikkelen van een circulaire businesscase is een zoektocht die aansluit bij de circulaire ambities van Berlijnplein én de gemeentelijke ambities van circulair bouwen in de stad. Bij een circulaire businesscase wordt de gehele levenscyclus van de gebouwen en publieke ruimtes meegenomen. Een eenduidig model hiervoor bestaat nog niet. Het is onder andere een uitdaging om deze ambities binnen de gemeentelijke systemen financieel en juridisch te borgen.

De circulaire businesscase werkt met restwaardes en we onderzoeken op welke manier de circulaire verdienmodellen toe te passen. Denk bijvoorbeeld aan het flexibel kunnen huren van ruimtes en inrichting: in de tijd, voor verschillende prijsniveaus en tegenprestaties, of gedeeld met anderen. We zullen in de businesscase gaandeweg de looptijd van het project vernieuwingen implementeren, bijvoorbeeld in de meerjarige onderhoudsplannen.

Circulaire principes: S-lagen model Stewart Brand

Aan de basis van onze circulaire ambities staat het 6S model van Stewart Brand (1994). Brand stelt dat een gebouw uit zes verschillende schillen bestaat die elk een andere functionele levensduur hebben: locatie, constructie, schil, techniek, vaste inrichting en losse inrichting. Aangezien de ontwikkeling van het Berlijnplein betrekking heeft op de gehele kavel en in verbinding met haar omgeving, dus niet alleen gebouwen betreft, zijn specifiek voor deze opgave de zes schillen uitgebreid naar negen (9S-model). Toegevoegd zijn: omgeving, plein en sociaal (cultureel, organisatorisch en beheer)

Vanuit dit 9S-model worden de gebouwen niet als statische objecten gezien, maar als constant veranderende objecten. Per ‘schil’ kan een ander circulair principe prioriteit krijgen om de circulariteit op dat onderdeel te bevorderen. Uitgangspunt hierbij voor de gebouwen is dat de zes ‘schillen’ moeten worden opgedeeld naar functionaliteit en functionele levensduur zodat een gebouw aanpasbaar is naar de toekomst.

10

Samen maken we de stad

De aanpak voor het maken van het gebouw en het programma is bijzonder. We maken de plek samen, door co-creatie. De gemeente deelt de verantwoordelijkheid met marktpartijen (aannemers, architecten, leveranciers), huurders, gebruikers en buren. Zij krijgen een belangrijke stem in het ontwerp, de realisatie en het gebruik van het gebouw. In de regierol van de gemeente staat de bundeling van ideeën en input centraal. Een regierol die gebaseerd is op ruimte laten, bijvoorbeeld op het vlak van beheer. Op deze manier kunnen alle betrokkenen als gelijkwaardige partner bijdragen aan de realisatie van Berlijnplein.

We willen op deze manier in de co-creatie verder gaan dan gebruikelijk. De ervaring is dat een goede samenwerking tussen gemeente, (culturele) partijen en de eindgebruikers ervoor zorgt dat het over en weer delen van verantwoordelijkheden tot meerwaarde leidt, en dat de risico's voor bijvoorbeeld tijd of geld goed beheersbaar zijn.

Participatiebeleid

Co-creatie maakt het resultaat beter en meer gedragen; de besluitvorming gaat sneller. Co-creatie sluit bovendien naadloos aan bij het gemeentebeleid (Actieprogramma Samen Stad Maken, juli 2019). Participatie is belangrijk om maatwerk te kunnen leveren, meer mensen mee te laten doen, beter gebruik te maken van kennis en kunde in de stad en zo de kwaliteit te verhogen van het resultaat. In nauw overleg met de omwonenden. Hoe het gebied eruit komt te zien en hoe we het kunnen (gaan) beheren.

Bijlage(n)

Samenwerking & Co-creatie Berlijnplein Inclusief

Kwaliteit

Co-creatie zit in het DNA van het Berlijnplein. Het is de reden waarom individuen en organisaties die later gaan huren, werken en programmeren op het Berlijnplein ook nu al meedoen en op onderdelen kunnen meebeslissen. Dat betekent dat hun ervaring, hun visie, hun wensen ook doorwerken in de keuzes voor het ontwerp, de toepassing van circulariteit of het beheer van de gebouwen. Het resultaat: het gebouw en openbare ruimte zijn optimaal afgestemd op de wensen en behoeften, uiteraard mét de mogelijkheid voor aanpassingen voor andere gebruikers op een later tijdstip. We vragen diezelfde mate van samenwerking ook van de architect of aannemer, en dat leggen we ook vooraf vast.

"Breng verschillende mensen uit verschillende werelden samen en ga samen zoeken naar wat je niet weet. Het permanente zoeken moet in dit gebied een plek krijgen, want als je het weet zet je het neer, is het klaar, is het saai en dan kun je gewoon weg."

Lucas de Man,
kunstenaar en
Stichting Nieuwe Helden
tijdens presentatie op
Berlijnplein, juli 2020

11

Waarmaken met begroting en contract-vorm

Meerjarenbegroting

Op de meerjarenbegroting van CZ is € 3,66 miljoen per jaar (peiljaar 2020) beschikbaar voor Berlijnplein. Meer dan vijftig procent hiervan reserveren we voor het publieksprogramma. De onrendabele top van de investeringen voor het realiseren van de gebouwen en de renovatie van De Vrijstaat kunnen worden gedekt uit het overige budget. Hiermee is het mogelijk een circulair cultuurcluster te realiseren met hoge ambities voor architectuur, circulair bouwen en energieverbruik (energieneutraal).

Laag leegstandrisico

In het cultuurcluster huisvesten we functies waar de stad veel behoefte aan heeft: er is een impuls op inhoud en ruimte voor dans nodig (sectoranalyse Theater en Dans, Berenschot 2018) en er is vraag naar een ander type presentatieplekken voor beeldende kunst, mode en design (Sectoranalyse Musea en Beeldende Kunst Berenschot, 2017). Bovendien is er veel vraag naar werkruimte, zowel onder kunstenaars als creatieve ondernemers. Eind 2019 werd dit tekort geraamd op circa 30.000 m2, voortkomend uit groei in de sector. Inschatting (pre-corona) was dat het tekort, bij gelijkblijvend aanbod, in de periode tot 2025 toeneemt tot minimaal 80.000 m2 (Bureau Buiten, Onderzoek Kansen huisvesting creatieve sector in Erfgoed, stedelijke regio Utrecht). Met Berlijnplein bedienen we aantoonbaar een brede behoefte in de stad. Door het ontwerp zo flexibel en toekomstbestendig mogelijk te maken, spelen we verder in op het beperken van het leegstandsrisico op de langere termijn.

Bijlage(n)

Aanbestedingsstrategie

"In tegenstelling tot de rest van Leidsche Rijn groeit het Berlijnplein organisch. Waar de rest van Leidsche Rijn planmatig is ingericht, wordt hier geëxperimenteerd."

Marieke Dubbelman,
bewoner Leidsche Rijn en columnist

Aanbesteding en contractering

Samenwerking en innovatie zijn cruciaal om de ambitie op gebied van circulariteit waar te maken. Bij de aanbesteding laten we dan ook veel ruimte voor inbreng vanuit de markt, waarbij we innovatie extra willen waarderen. Het twee-fasen-contract biedt de mogelijkheid om met de huurders, gebruikers, gemeente en consortium samen te werken aan het verwezenlijken van de genoemde circulaire ambities. We houden ontwerp, realisatie en onderhoud daarbij in één hand en creëren de mogelijkheid om nieuwe en innovatieve producten toe te passen. Gemeente en culturele partners houden door het co-creatie proces invloed op de te maken keuzes in het ontwerp.

Planning en besluitvorming

Een belangrijke stap in de ontwikkeling van Berlijnplein is het collegebesluit over het meerjarige programma van RAUM en de opdracht aan de gebiedscoöperatie. Gecombineerd met de investeringsbeslissing voor passende gebouwen begin 2021 is dit een belangrijke stap in de ontwikkeling van Berlijnplein. Deze besluitvorming vormt enerzijds de basis voor de groei van het publieksprogramma en anderzijds de basis voor de voorbereiding van ontwerp en realisatie van de gebouwen.

12

Berlijnplein als dé ont-moetingsplek

Berlijnplein is een plein en pleinen zijn de ultieme plek om elkaar te ontmoeten. Nu al zie je dit gebeuren. Mensen met verschillende interesses en verschillende achtergronden komen hier en beleven samen deze plek, of je er nu komt voor cultuur, debat, of gewoon om rond te kijken en te ontspannen. Om dit mogelijk te maken zijn er diverse soorten publieksruimten: voor exposities en activiteiten, waar je kunt eten, drinken en drinken, plekken om mensen op een laagdrempelige manier te ontmoeten, en werkruimtes zoals ateliers, studio's en kantoren.

Levendige publieke ruimtes

In de gebouwen kun je werken, maken, onderzoeken, exposeren, studeren en ontmoeten. Deze mix aan functies stimuleert kruisbestuiving, kennisdeling en kwaliteit. De opzet van de ruimte en het aanbod van het programma zijn erop gericht het groepsgevoel en de sociale interactie te versterken, zowel voor het stadsdeel als ver daarbuiten.

Samen toekomst van de stad maken

De diversiteit aan partners, de betrokkenheid vanuit bewoners en bezoekers, en de cross-overs tussen programma's zorgen ervoor dat juist hier samen aan de toekomst van deze plek, en van de stad, kan worden gewerkt. Door bestaande uitdagingen te verbeelden via installaties, nieuwe inzichten te tonen met dans, actuele thema's te verwoorden via theater, experimenten aan te gaan in de verbinding tussen sectoren en nog veel meer. Hier toont de stad haar ware gezicht en voelen mensen zich werkelijk verbonden met die stad.

Ontmoetingsplek voor bewoners Leidsche Rijn, de stad en daarbuiten

Het cultuurcluster wordt herkenbaar en aantrekkelijk voor bezoekers en omwonenden, zodat iedereen zich welkom voelt. Het is er prettig om te zijn, of het nu tijdens programma activiteiten, drukke evenementen of op een stille zondagochtend is.

Om te bezoeken...

- → Publieksruimten zijn open en toegankelijk
- → Buitenruimte ligt aan doorgaande route
- → Horeca is verbonden met de programmering
- → Naast terrassen van horeca ook picknick tafels om eigen eten en drinken te consumeren

Om te werken...

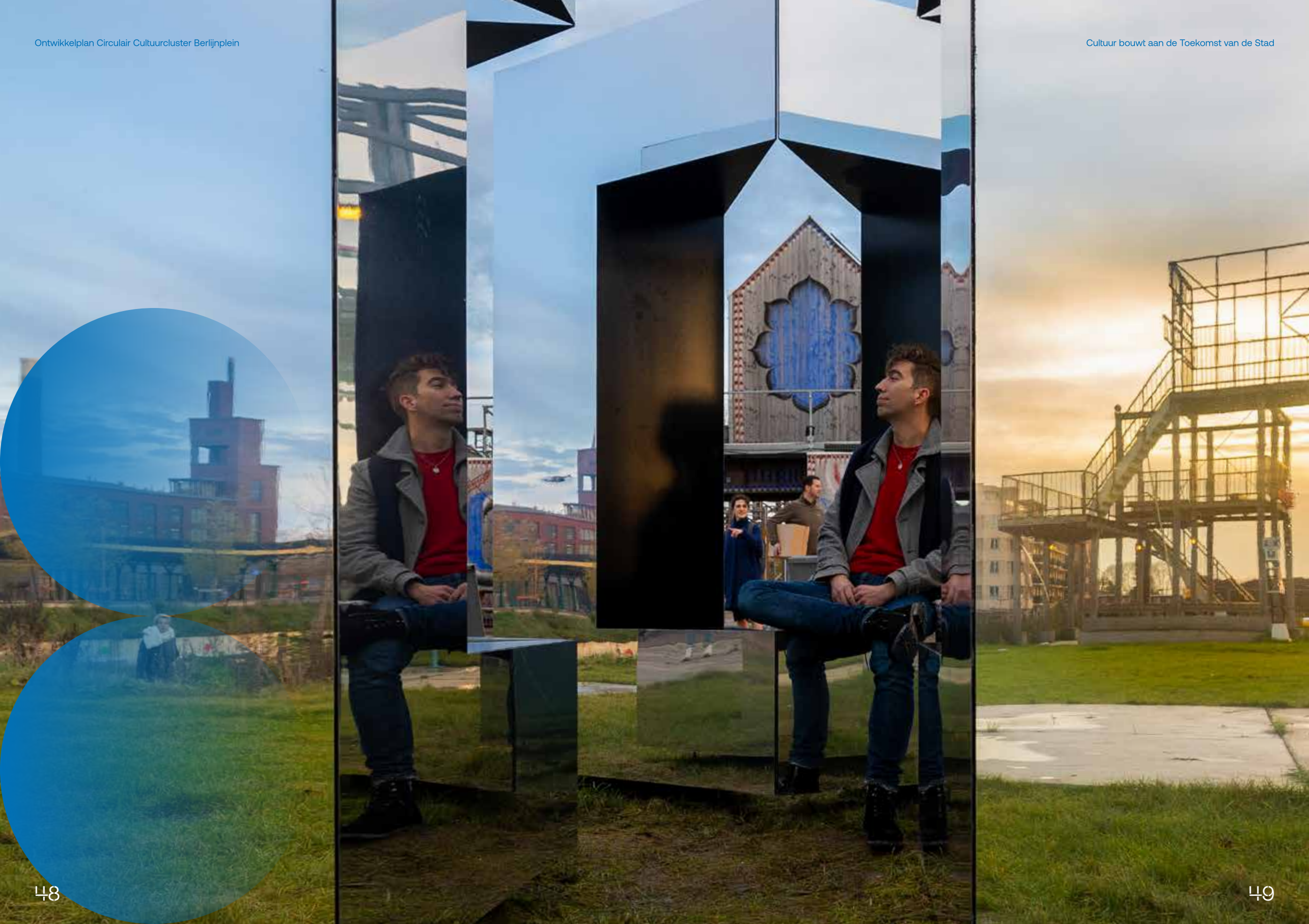
- → Breed inzetbare ateliers, voor professionals en amateurs en vanuit diverse disciplines
- → Studio's voor repetities, try-outs, opnames, kleinschalige events en workshops
- → Ruim geoutilleerde werkplaats met machines en materialen die niet iedereen in zijn atelier heeft
- → Een plaza als centrale plek om elkaar en bezoekers onverwacht tegen het lijf te lopen of even af te spreken.

"Berlijnplein is ook een plein. Een plein moet een ordentelijke plek zijn waar je kan zeggen 'Ik ben het niet eens met wat er gebeurt'. En die functie zou ik echt koesteren. Want zonder frictie geen publiek domein."

Maarten Hajer,
Urban Futures, Universiteit Utrecht

Colofon

Deze uitgave werd gemaakt door de
gemeente Utrecht en haar partners
bij de ontwikkeling van Berlijnplein.

© 2021

Partners
RAUM, DePlaatsmaker, NUT, Jonge Honden,
BuurtWerkKamer, Goede Vrijdag, IRC, SHIFFT, 155,
Venster, HKU

Redactie
Rogier Boogaard, Klaas Hernamdt, Fulco Treffers

Vormgeving
Bestwerk.nl

Beeld
Félice Hofhuizen, Juri Hiensch, Bart Grietens,
Jikke de Gruijter, Mariska Kerpel, Rogier Boogaard,
Joris Louwes, Bestwerk

Met dank aan
Neeltje van Balkom, Annette Besseling, Erik Bos,
Donica Buisman, Ricardo Copier, Quentin Davelaar,
Lisa Donia, Nienke Geijer, Jitske Hirs, Ruud Krakers,
Daniel Lansbergen, Jannet van Lange, Tessa
de Leede, Natascha Linssen, Iris Loos, Maarten
Mesman, Jan Pieter Middelkoop, Arna Notten,
Greg Nottrot, Rowin Oosterink, Emiel Remmelts,
Marjolein Saelman, Ka Yan Tang, Pim Tieland,
Trudie Timmerman, Vita Visser, Cobie de Vos,
Rinke Vreeke

berlijnpleinutrecht.nl

Berlijn
plein